

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR

Materiál na rokovanie mimoriadnej HSR SR
Dňa 23. septembra 2024

č. 2)

Stanovisko k Návrhu zákona o dani z finančných transakcií a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Všeobecne k návrhu:

Návrh zákona o dani z finančných transakcií a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) predkladá Ministerstvo financií Slovenskej republiky ako iniciatívny materiál.

Vzhľadom na vysoký deficit verejných financií a vysoké zadĺženie Slovenska zákonom Ministerstvo financií Slovenskej republiky navrhuje konsolidačné opatrenie, realizáciou ktorého sa prispeje k zvýšeniu príjmov do štátneho rozpočtu, čo podľa predkladateľa prispeje k stabilizácii verejných financií a k eliminácii negatívnych vplyvov na vývoj hospodárenia Slovenskej republiky.

V dôvodovej správe predkladateľ uvádza, že pri prijímaní opatrenia sa sleduje cieľ primeraného rozdelenia daňovej záťaže medzi dotknuté daňové subjekty s tým, že zákon je navrhnutý tak, aby mal čo najmenšie negatívne vplyvy na prevažnú väčšinu obyvateľov a aby primerane, proporcionálne a nediskriminačne zasiahol všetky relevantné subjekty.

Podľa predkladateľa sa návrhom podporujú elektronické platby, čo odzrkadľuje snahu v boji proti daňovým podvodom a daňovým únikom. Digitálne platby zefektívňujú výkon kontroly plnenia daňových povinností a prispievajú k zlepšeniu výberu daní. Súčasne sa v ostatných článkoch vykonávajú súvisiace úpravy nevyhnutné pre zavedenie tejto dane do praxe.

Návrh zákona predpokladá vplyv na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, na informatizáciu spoločnosti a nepredpokladá sociálne vplyvy, vplyv na životné prostredie, na služby verejnej správy pre občana a na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Jednotlivé vplyvy sú uvedené v doložke vybraných vplyvov a v príslušných analýzach vplyvov. Účinnosť zákona sa navrhuje od 1. januára 2025.

Stanovisko AZZZ SR :

Všeobecne k návrhu

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení (AZZZ SR) zaslala k danému bodu písomné stanovisko, pričom na mimoriadnom plenárnom zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky (HSR SR) dňa 23.09.2024 sme toto stanovisko ústne doplnili s tým, že doplnené stanovisko zašleme predkladateľovi cestou sekretariátu HSR SR aj písomne. S ohľadom na uvedené, zasielame v predmetnej veci nasledovné stanovisko:

AZZZ SR zásadne nesúhlasí s návrhom zavedenia dane z finančných transakcií, ktorý bol v stredu schválený vládou SR na jej rokovaní v súvislosti so schváleným konsolidačným balíčkom. Skutočnosť, že povinnosť platenia tejto dane zaťaží najmä zamestnávateľov a podnikateľov a nepriamo sa bude týkať aj bežných občanov, je podľa nášho názoru vysoko alarmujúca a je nevyhnutné tento krok čím skôr prerokovať so zástupcami zamestnávateľov. Neprerokovanie predmetného návrhu materiálu so zástupcami zamestnávateľov pred jeho schválením vládou považujeme za veľmi nedobrý krok z jej strany.

Zároveň nemôžeme súhlasiť s tým, aby materiály s tak zásadným dopadom ako je materiál o dani z finančných transakcií, boli schvaľované bez toho, aby boli predložené v medzirezortnom pripomienkovom konaní a v zmysle legislatívnych pravidiel prerokované so sociálnymi partnermi. Vo vzťahu k zákonu, ktorým má byť zavedená daň

z finančných transakcií nie je absolútne žiaden dôvod na jeho prijatí v konaní, ktorým budú porušené legislatívne pravidlá. Jednoznačne máme za to, že táto daň by významnou mierou poškodila podnikateľský sektor na Slovensku, spôsobila stratu konkurencie schopnosti, zníženie produktivity a negatívne ovplyvnila ekonomický rast. Rovnako máme za to, že by bola jedným z nosných dôvodov odradzujúcich od investícií na Slovensku, a taktiež by negatívne ovplyvnila infláciu.

Dôsledkom jej zavedenia môže byť aj používanie iných foriem financovania, čo v konečnom dôsledku zníži transparentnosť celého finančného systému, ako aj zníži životnú úroveň obyvateľstva. Zároveň sa prostredníctvom nej opäť zhoršuje motivácia podnikateľ, a to aj samozrejme motivácia zamestnávať a platiť dane. Jej vyrubovanie je v podstate priamoumerným postihom podnikateľského prostredia za to, že úspešne vykonáva svoju činnosť, a tým vyvíja ekonomické aktivity odrážajúce sa v jeho finančných transakciách.

AZZZ SR vníma skutočnosť, že vláda bola inšpirovaná vyrubovaním takejto dane v Maďarsku s vyňatím bežných občanov, ktorých sa daň z finančných transakcií na Slovensku priamo týkať nemá. Je však nevyhnutné povedať, že hospodársko-politická situácia v Maďarsku je na úrovni 74%-ného zadĺženia štátu, čo považujeme za ekonomickú situáciu štátu, z ktorej by si Slovensko jednoznačne vzor brať nemalo.

Zavedenie dane z finančných transakcií prinesie vláde približne 1 miliardu Eur. Zároveň vláda avizuje aj zníženie výdavkov na energetickú pomoc, ktorá bude už len cieľená a ktorej čísla dodnes nepoznáme, no určite prinesie vláde ďalšie finančné zdroje. Taktiež sú tu príjmy z ďalších konsolidačných opatrení. Toto všetko sú kroky neskutočne razantnej konsolidácie pre nasledujúci rok. Vláda však doteraz jasne nevysvetlila na čo majú byť tieto finančné prostriedky v našom štáte použité a čomu majú slúžiť. Aj toto je dôvod, pre ktorý dôrazne apelujeme na vládu pre jej bezodkladné prerokovanie zavedenia dane z finančných transakcií so zamestnávateľmi s vysvetlením účelu použitia finančných prostriedkov, ktoré má takáto rázna konsolidácia priniesť.

Predmetná daň najviac zasiahne tie právnické osoby, ktoré vykonávajú časté finančné transakcie. Do tejto oblasti patria aj výrobcovia potravín, ktorí z objektívnych dôvodov nemôžu nakupovať suroviny do zásoby na sklad, ale musia nakupovať čerstvé suroviny, za ktoré musia po každej dodávke uhradiť faktúru. V toho dôsledku majú potravinárske podniky mesačne aj 1000 splatných faktúr. Na základe zverejnených podkladov vieme, že navrhovaná daň zvýši výdavky potravinárskych podnikov vo výške, ako keby zamestnávali ďalších 5 zamestnancov v podniku. Zvýšenie nákladov potravinárskych podnikov povedie automaticky k zvýšeniu cien potravín. Z vyššie uvedených dôvodov považujeme návrh za diskriminačný voči slovenským výrobcom potravín, pričom opätovne upozorňujeme, že neexistuje systémová podpora potravinárskej výroby na Slovensku zo strany štátu.

Spoločnosti pôsobiace v regulovanom odvetví sa na konsolidácii verejných financií sa podieľajú aj výrazným zvýšením osobitného odvodu, ako aj zvýšením sadzby dane z príjmov. Daň z finančných transakcií je pre spoločnosť, ktorá je subjektom s regulovanými cenami, ďalšou nákladnou položkou, ktorú takisto nedokáže preniesť do svojich cien. Navrhovaná úprava navyše povedie vo zvýšenej miere k nárastu započítaných transakcií, o ktorých štát nebude mať žiaden prehľad. Pri synalagmatických právnych vzťahoch dvoch obchodníkov to bude znamenať, že obchodníci znížia frekvenciu svojho vzájomného vyúčtovania na minimum, budú realizovať transakcie cez zahraničné banky mimo územia SR a riziko obchádzania nielen zákona o dani z finančných transakcií, ale aj ostatných daňových predpisov sa dramaticky zvýši, pričom sa zo Slovenska odčerpá veľká miera disponibilných finančných prostriedkov do zahraničných bánk. Očakávaný príjem do štátneho rozpočtu sa z vyššie uvedených dôvodov pravdepodobne nepodarí dosiahnuť. Návrh zákona je diskriminačný a nespôsobilý naplniť deklarovaný účel.

Osobitné pripomienky

- Návrh zákona upravuje výnimky z finančných transakcií, ktoré nebudú predmetom dane. Okrem iného sú to aj platby odvodov do poisťovních fondov a preddavkov na daň, avšak nie sú oslobodené platby mzdy zo strany zamestnávateľa v prospech zamestnanca; daňovník, ktorý je zamestnávateľom síce neuhradí daň z platieb do poisťovních fondov a preddavkov na daň z príjmu fyzickej osoby, ale uhradí ju za každú mzdu poukázanú na účet zamestnanca. Ak by sa zamestnávateľ rozhodol vyplácať mzdu v hotovosti, uhradil by daň pri výbere hotovosti v banke, ktorá sa navrhuje v dvojnásobnej výške oproti dani za bezhotovostné platby a ktorá by mala byť bez výšky limitu dane.

- Z návrhu zákona vyplýva, že predmetom dane by boli aj finančné transakcie, ktorými daňovník na základe exekučného príkazu realizuje nútený výkon rozhodnutia formou zrážok zo mzdy a iných príjmov, pričom nevidíme žiadny dôvod na to, aby zamestnávateľ, ktorý je povinný na základe príkazu vykonať zrážku zo mzdy zamestnanca a poukázať ju na účet exekútora alebo súd/orgánu verejnej správy súčasne za takto vykonanú debetnú transakciu uhradil daň.
- Návrh zákona daňovníkom ukladá povinnosť zriadenia transakčného účtu v banke, s čím sú spojené ďalšie náklady na strane povinných subjektov.
- Vzhľadom na uvedené navrhujeme, aby návrh zákona bol predmetom verejnej diskusie za účasti zástupcov podnikateľom (zamestnávateľov) s cieľom hľadania alternatívnych riešení.
- Súčasne navrhujeme, aby do § 4 ods. 2 návrhu zákona bolo doplnené nové písmeno, ktorým sa upraví to, že predmetom dane nie je ani platobná operácia, ktorou sa uhradza mzda alebo iná odmena za vykonávanie práce zamestnancovi daňovníka a ani platobná operácia súvisiaca s núteným výkonom rozhodnutí nariadených exekútorom, súdom alebo orgánom verejnej správy.
- Taktiež navrhujeme, aby sadzba dane pri výbere hotovosti bola rovnaká ako pre bezhotovostné debetné transakcie a aby mala rovnaký limit výšky dane.

- Predmetom dane bude o.i. každá finančná transakcia, pri ktorej dochádza k odpísaniu sumy finančných prostriedkov z účtu daňovníka. Z pohľadu dodávateľa sa jedná predovšetkým o finančné transakcie typu: vrátené preplatky, vrátená mylná platba, vrátená duplicitná platba, úhrada dodávateľských faktúr, výplata miezd a podobne. V tejto súvislosti upozorňujeme na absenciu výnimky z predmetu dane pri mylne a duplicitne vykonaných transakciách. V danom prípade dodávateľ znáša náklady, ktoré boli zavinené chybou druhej strany, t.j. vykonáva navyše transakcie v mene zákazníkov, ktorí sa pomýlili pri pôvodnej platbe
- Navrhujeme doplnenie do §4 ods. 4 aj platby v súvislosti s poskytnutí financovania (úver, lízing) minimálne v rozsahu istiny.
Zdôvodnenie: Pri poskytnutí financovanie dôjde k zdaneniu 2X. Raz na strane financujúceho subjektu a druhý krát na strane podnikateľa. Istina je tak v konečnom dôsledku zdanená 2X.
- Navrhujeme doplnenie do §4 ods. 4 aj platby, ktoré súvisia s prevodmi medzi účtami daňovníka v dvoch rôznych bankách (aj zahraničných).
Zdôvodnenie: Ak si daňovník len presúva finančné prostriedky medzi svojimi účtami, nemal by byť za to zdanený. Zároveň výrazné obmedzenie riadenia likvidity v rámci podniku.
- Navrhujeme Zmena zdaňovacieho obdobia na kalendárny rok pri plateľoch podľa §3 ods. 3 body 3 + 4
Zdôvodnenie: Daňovník s účtom v zahraničí je zaťažený ďalšou zbytočnou administratívou, ktorá je na mesačnej báze.
- Zdaňovanie revolvingových úverov - denné, týždenné, mesačné čerpanie bude vždy zdanené? (otočenie úveru znamená splatenie a znovunačerpanie toho istého úveru)
- Zdaňovanie kontokorentov?
- Zdaňovanie cashpoolingových účtov v rámci skupiny - každý deň dochádza ku účtovnému stiahnutiu financií do hlavného účtu, ak sa bude zdaňovať každý takýto pohyb náklady na jeden účet budú cez 10 000€ ročne!
- Ďalej navrhujeme, aby boli zdravotné poisťovne vyňaté z povinnosti platiť navrhovanú transakčnú daň. Konkrétne navrhujeme doplniť do paragrafu 3, odseku 2, nový bod „4. zdravotná poisťovňa.“

Zdôvodnenie: Zdravotné poisťovne hospodária výlučne so zdrojmi plynúcimi z odvodov na

zdravotné poistenie. Sadzba odvodov a ich ďalšie parametre sú stanovené príslušnou legislatívou a zdravotné poisťovne ich teda nedokážu ovplyvniť svojimi rozhodnutiami. Návrhu Zákona o dani z finančných transakcií zaraďuje zdravotné poisťovne medzi daňovníkov i keď hospodária výlučne s verejnými zdrojmi, podobne ako Sociálna poisťovňa, rozpočtové a príspevkové organizácie, alebo mestá a obce, pričom všetky tieto subjekty sú v návrhu zákona z daňovej povinnosti vyňaté. Zdravotné poisťovne zrealizovali vypočítali dopady návrhu zákona tak, že aplikovali návrh sadzby, príp. paušálnu daň (objem transakcie nad 10 000 ,-eur je zdanený paušálne) na aktuálne údaje o počte a objemoch transakcií, ktoré realizujú a výsledkom je, že ich prevádzkové výdavky vzrastú o približne 9 mil. eur ročne. Pri súčasnej úrovni tento objem (9 mil. eur) predstavuje 5%-ný rast celkových prevádzkových výdavkov. Objem zdrojov z verejného zdravotného poistenia je limitovaný a ak budú zdravotné poisťovne platiť transakčnú daň, tak na jej úhradu použijú zdroje, ktoré by mohli použiť na nákup zdravotnej starostlivosti pre svojich poistencov. Predpokladáme tiež, že väčšina klientov Štátnej pokladnice nie sú daňovníci v zmysle návrhu zákona o dani z finančných transakcií. Kvôli trom zdravotným poisťovňam so stovkami tisíc transakcií ročne by musela štátna pokladnica implementovať IT riešenia za účelom výpočtu a odvádzania dane, pričom nie je v tomto momente zrejmé, aké nákladné by to bolo. Inými slovami, nie je jasné, či náklady na požadované IT riešenie, jeho údržbu a ďalšie sprievodné náklady nebudú vyššie, ako samotný objem dane platený zdravotnými poisťovňami.

Záver:

AZZZ SR nesúhlasí s predmetným návrhom a neodporúča ho na ďalšie legislatívne konanie a žiada ho stiahnuť z legislatívneho procesu.